

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár egy évre 2 frt, félévre 1 frt.

A méhészetre vonatkozó közlemények
a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez
czimzendők.
Kolozsvár, (Belmagyarutca 2. sz.)

Rendes tagok 2 frt, küri tagok 1 frtot
fizetnek,
melyért a „Méhészeti Közlöny“-t
ingyen kapják.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Rajoztatás nyirott szárnyu anyákkal.

Én évek óta megnyírom a termékeny, illetve megtermékenyült anyáknak szárnyait.

Ez által elejét veszem annak, hogy előrajom elszökjék, avagy túlságos magas helyre szálljon; továbbá biztosan megtudom anyáimnak évszámát és a netán előforduló, a méhek által eszközölt anyacserét; de végre biztosan meggátolom ez által az utórajoknak kivonulását.

A szárnyak nyírását akként eszközölöm, hogy páros számú évben (2, 4, 6, 8 vagy 10-es számuban) a jobb szárnyát nyírom meg, páratlan számuban (1, 3, 5, 7, 9-ben) pedig a balt. Két évnél idősebb anyát nem túrvén meg, a reá jövő harmadik évben, illetve ismételten beálló páros vagy páratlan számú évben kezembe akadt két éves anyákat betelelés előtt kiküszöbölöm; vagy pedig ha épen nagyon kitünő szép, sárga, nagy, nemes az anya és hézag hagyása nélkül ugyanazon sejtlapon összefüggő sejt sorokban petézik, akkor lenyírom a másik szárnyát is s ismét bizonyos vagyok abban, hogy azon anya egészen öreg.

Rajzás idején méheimet nem kell lesni, hanem minden délben és délután 5—6 óra körül csak körülnézek a méhesnél, nem fekszik-e egy raj a közeli fákon, tárgyakon vagy földön. Ha rajt nem találok, nagyon megvizsgálom a méhesnek a kasok előtti földét, melyet különösen, tisztán tartok, nem fekszik-e ott önmagában

Értesítés. Az erd. gazdasági egylet t. tagjai a a Méhészeti Közlöny-t addig mint az Erd. Gazda mellékletét vették. Tisztelettel értesítjük a t. egyleti tagokat, hogy a változott viszonyok következtében egyletünk jövőre lapját külön adja meg a gazd. egylet t. tagjainak. Tőlünk nem függő okok miatt késett meg a jelen számának szétküldése; gondoskodtunk azonban, hogy jövőre a lap szétküldésében zavarok ne merüljenek fel.

eretleg rgy kis csomó méhvel egy nyirott anya? Az anyát egyedül találván — a mi ritkaság — zárkába teszem és először azon család repülőlyuka elé akasztom, mely épen kivételesen künn ül, vagy nagyon nyugtalan. Ha méhek vannak az anya körül, az anyát elveszem és a méheket gipsz- vagy kréta-porral, paprikával jól behintem és megfigyelem, melyik családba száll. Az anyát tehát azon családnak adom vissza. A raj más- vagy legfeljebb harmadnapon szép időben ismét kijövé, a déli órákban meglesem. Ingatlan (paraszt-) kasban levőt, mint rajzásra érett családot kidobolom.

Ha kirajzik, az anyát 2—3 lépésnyi távolságban a kas előtt a földön megtalálván, ismét zárkába tesszük és a zárkában a méhes előtt 3 lépésnyire a tiszta földre, vagy a repülő raj zömébe tartott nagy fehér színű más tárgyra akasztjuk. A mennyiben a kirajzott anyacsaládnak a kasa eltávolítható, legczélszerűbb azt elvenni és annak helyére egy hasonlaku és színű kast állítani és annak röplukához kívül oda akasztani az anyát. Ha azonban az anyakas helyéről el nem távolítható és a raj már visszaszállni készül, az anyakast el kell takarnunk és a zárkában levő anyát a fehér takarónak a röplülő lyuk előtti részére akasztani, midőn a raj a kasra akasztott takaróra száll.

Kivonulván a raj, azt még az nap az anyakas helyére állítjuk (ingóknál az építményt más kaptárba rakjuk át és a rajt a régibe tesszük) és este azon évben nevelt fiatal termékeny tartalék anyával látjuk el, míg az öreg anyát este későn az öreg kirajzott családba vissza akasztjuk. Másnap pedig az érett anyaházakat úgy a feles mézet kivágjuk, elveszük, a hereméh fiasítást megsemmisítjük és a zárkában levő anyákat harmad napra szabadon eresztjük. Mi által a további rajzást is meggátoljuk.

Azon esetben, midőn a kirajzott anya véletlenül elpusztul, a fiatal anyáknak tüvelése által leszünk figyelmeztetve a közel levő rajzásra.

Szegszárd, 1892. márczius 15-én.

Dr. Hilbert István.

A méztermények legelőnyösebb értékesítése és azokra vonatkozó gyakorlati útasítás.

5. Narancslikör.	2 kg. méz,
4 l. spiritus,	4 l. viz,
50 gm. narancsessentia,	100 gr. zöld gyümölcsfesték.

6. Czitromlikör.

3 l. spiritus,
100 gr. citromessentia,
1 kg. méz,

7. Málnalikör,

3 l. spiritus,
100 gr. málnaessentia,
3·5 kg. méz,
3·5 l. viz,
100 gr. rubinveres gyümölcsfesték.

9. Vanílialikör.

3 l. spiritus,
100 gr. vaníliaessentia,
2 kg. méz,
5 l. viz,
100 gr. lila gyümölcsszín.

Hasonló módon készülnek a legjobb, finomabb szeszes italok is, mint például:

11. Absinth.

7 l. spiritus,
100 gr. absinthessentia,
200 gr. méz,
3 l. viz,
100 gr. zöldszinü gyümölcsfesték.

13. Arak.

6 l. spiritus,
100 gr. arakessentia,
100 gr. méz,
4 l. viz.

15. Kölni viz.

5 l. spiritus.
130 gr. méz,
100 gr. Eau de Cologne-essentia,
5 gr. salmiakszesz,
5 l. viz.

6 l. viz,
100 gr. világossárga szín-
anyag.

8. Császárkörtelikör.

4 l. spiritus,
100 gr. császárkörteessentia,
2 kg. méz,
4 l. viz.

10. Chartreuse.

4 l. spiritus,
100 gr. chartreuseessentia,
3 kg. méz,
5 l. viz,
100 gr. zölds. gyümölcsfest.

12. Rozszesz anissal.

3·5 l. spiritus,
50 gr. rozsanisessentia.
140 gr. méz,
6·5 l. viz.

14. Cognac.

6·5 l. spiritus,
100 gr. cognacessentia,
100 gr. méz,
3·5 l. viz,
100 gr. világossárga szín-
anyag.

16. Melissaszesz.

6 l. spiritus,
100 gr. melissaszeszessentia,
100 gr. méz,
4 l. viz.

17. Cuba rum.

5·5 l. spiritus,
 100 gr. Cuba-rumessentia,
 10 gr. Cubarum-aromaessentia,
 10 gr. vaniliaessentia,
 4·5 l. viz,
 150 gr. méz,
 100 gr. czukorszínanyag.

18. Jamaikai rum.

6 l. spiritus,
 100 gr. Kingston rumessentia,
 10 gr. rum-aromaessentia,
 10 gr. vaniliaessentia,
 200 gr. méz,
 4 l. viz,
 100 gr. czukorszínanyag.

Ha a mézet, mint édesítő anyagot, cukor helyett gyümölcsök befőzésére s más czélokra alkalmazni akarjuk, úgy szükséges, hogy sajátságos ízét és szagát eltávolítsuk.

A méz tisztítására a Magyar gyógyszerkönyv legújabb kiadása a következő utasítást adja.

Végy nyers mézet 5000 gr.-ot, lepárolt vizet 2000 grammot, hevítsd és forrás közben adj hozzá karagén-moszat 10 gr.-jából lepárolt vízzel készített és átszűrt töményfőzetet 200 gr.-ot. Főzd lassanként lehabozva sűrűbb szörpállományra és szűrd át gyapjuszöveten. Ez az u. n. tisztított méz (mel depuratum s. despumatum).

Rotschütz ugyane czélra a következő eljárást ajánlja: A mézet pároljuk be legalább kétszer annyi vízzel legsűrűbb szörpállományig. Ha a másodszeri bepárlást elhagyni akarjuk, bepárlás előtt hígítsuk fel a mézet kevés vízzel s szűrjük át melegén csontszézen. E czélt ugy is elérjük, ha az első bepárlás után 5—6-szor vörös-ízzó vasat hűtünk le benne.

Ujabban a fehér pecsét-agyagot (bolus) ajánlják a méz tisztítására, melyből minden kgm. mézre 60 gr.-ot számítunk.

Mielőtt az így kezelt mézbe gyümölcsöt befőznek, előbb minden kg. mézhez egy kanál spiritust vagy rumot szoktak adni.

Az így kezelt mézben eltett gyümölcsök csaknem finomabb ízűek, mint a cukorba befőzöttek.

Egy kg. méz $1\frac{1}{3}$ kg. czukornak felel meg.

4. A méz mint gyógyszer.

A régiek sokat tudtak a méz gyógyerejéről beszélni s köztük nem egy hive akadt a melitismus-nak, mézgyógymódnak. A méznek macrobioticus hatása általánosan el volt ismerve s ily czélra a siciliai Diodorus szerint Phytagoras és tanítványai is ajánlották,

valamint a nevető abderita bölcs, Demokritus, ki 109 évig élt; az öreg Romulus Pollio is azt felelte Augusztusnak, midőn ez kérdezé, hogy mi által sikerült oly magas kort elérnie: intus mulso, foris oleo, belül mézbor, kívül olaj használata által.

A mulsumot a rómaiak sárgaság ellen tartották hatékonynak, a melitist ideges hölgyeiknek adták be, míg az aqua mulsa a busongó kedélyűek gyógyszere volt, mint a görögöknél a joniai, vagy akárcsak nálunk a jó cigányzene, Plinius, e nagy polyhystor és compiler egész sor vényt tartott fenn számunkra, melyeknek a méz alkotórészét képezi. Így szárított keserű ugorkaporral gyomor-fájdalmakat, kakukfűvel és ezetel felfuvódást és köszvényt gyógyít; kaporral és borszal a csuklást szünteti meg; retekhéjjal zúzott sebekre, lenmaggal kútegekre, félig főtt lencsével égési sebekre jó hatása: fügehamuval a bőr felcserepedése ellen használ, halzsírral vagy hódannyal fülbajokban segít és így tovább.

Colerus 1592-en kiadott *Oeconomia ruralis*ában a mézsörőről állítja, hogy nemcsak a szomjat oltja, hanem az agy és gerinczvelő hideg betegségei ellen is gyógyhatása, épügy tisztítja a mellet, a veséket és hasznos a görcs és podagra ellen.

Sőt a méz az emberi hiúság szolgálatába is állott. Már Ezekhiel mondja az ő jövendöléseiben: süteményt, mézet és olajt ettél és fölötte igen megszépültél. A rómaiak *cosmeticus* czélokra nagyban használták a mézpasztát, melylyel a nem tetszetős helyen növő hajzatot távolíták el s melynek tulajdonképeni ható anyaga marómész és sósav volt.

Híres parfimeurjeik *Cosmus Nicero* és *Aurelian*, a mai kor *Atkinsonja* és *Piverje* az arczbőr üdeségének fenntartására ajánlák a mézet, mely célra igen kedvelt szerük borsóvirág, árpaliszt, tojássárga, borseprő, szarvasagancsliszt, narcishagyma és méz keverékéből állott.

Saját irodalmunkban *Czövek István* Legújabb és leghasznosabb méhészkönyvében még 1831-ben is így ír:

A méznek melegítő és szárasztó tulajdonsága van, nemkülönbben feloldozó s tisztító minemüése és hashajtó ereje. A *flegmaticus*, hidegvérü és gyenge, nemkülönbben a koros, idős vagy öreg embereknek igen egészséges és hasznos a méz. A *kolicicus*, ifju. tüzes és forró vérü embereknek ellenben ártalmas. A fehér vagy

tiszta világos színű méz a hűvösítő italokba s orvosi szerckbe, a vastagabb, vagy veres színű pedig a melegítő italokba és orvosságokba jók.

Felsorolja ezután mindazon betegségeket, melyekben a méznek különböző főzetek, keverékek, vegyületek alakjában gyógyhatása van, miután a test minden részét, a véredényeket, a vért tisztán, a testet frissességben és épségben s az elmét vidámságban tartja.

Nagy bölcsen megjegyzi azonban, hogy a méz mellett az erős persvasio vagy vélekedés is oly hatalmasan működik, hogy az aprólékosabb gyengeségek és betegségek, csakugyan a természet is segítvén magán, elmulnak s a beteg meggyógyul.*

A fent elősorolt s más egyéb régi keleti adatok, melyeknek helyességét gyakran az empiricus tapasztalatok sem igazolták, kellő critica nélkül recitálva, részben ujjakkal megtoldva, néha még mai nap is olvashatók méhészeti szakművekben s primitiv galenusi formulákban a méznek oly számos betegség ellen való gyógyhatásáról olvashatunk, hogy valóságos panaceának kellene tartanunk.

Ámde lássuk a méz gyógyerejét a tudomány világitása mellett.

Hogy a méz gyógyhatását alaposan megítélhessük, mindenkéltől ismerni kell vegyi összetételét.

Veltroni, Lemery, Lowitz, Subceiron, Trommsdorf, Martius s mások vegyelemzése alapján kitűnt, hogy középértékben a méz tartalmaz 20°/_o vizet, 35°/_o szőlőcukrot, 39°/_o gyümölcscukrot, 11°/_o nem invertált nádcukrot s ezeken kívül tej-, alma- és hangyasavat, illatos olajokat, színanyagot, sókat és fehérjét a himporból, lecithint s más zsirokat, melyek a mézgyomorban kerülnek a mézhez s végül kevés viaszt.

Ezek szerint tehát, ha nem is kell meghazudtolnunk Helmont 16-ik századbéli orvos azon nézetét, hogy a méz a virágok nedvének legjavát tartalmazza, s bár el kell ismernünk, hogy a méz legszébb s legkellemesebb illatu, sőt talán egyes gyógyértékű növényeink virágaiban terem, azt is el kell ismerni, hogy valamely nagyobb gyógyértéket képviselő anyagot a mézben nem találunk.

* Ujabbán pater Kneip ajánlja a mézgyógymódot Wasserkurjában s bárha obiectiv bizonyítékok nélkül teszi ezt, legalább könnyű tápszert nyújt a betegnek s nem árt vele, mint gyakran a tudomány legelemibb követelményeit is nélkülöző, sőt nem egyszer irrationalis egyéb tanácsaival.

Némelyek abból, hogy a mérges növények méze mérges tulajdonságu, azt következtetik, hogy a nectár a növény ható anyagait magában foglalja, sőt az eucalyptus mézről, melyet a Tasmániában élő fekete vadméhek nagy tömegekben gyűjtenek. Dr. Gleimeth egyenesen azt állítja, hogy az eucalyptus orvosi alkreszeit tartalmazza, úgy hogy váltóláz ellen alkalmazható.

Azonban eltekintve attól, hogy az utóbbi észlelet még nagyon is megerősítésre szorul, kétségtelen, hogy a mézelő növények legnagyobb része nem gyógynövény s ha néhány gyógynövényt is keresnek a méhek, az azokból eredő méz hatóanyaga oly annyira diluáltatik a mézben, hogy annak tömegesebb elfogyasztásánál is csak homeopathicus adagokban juthat a szervezetbe. Hogy ez tényleg így van, kitűnik abból is, hogy egyetlen vegyésznek sem sikerült a mézből valamely hatékonyabb gyógyszert elkülöníteni.

Mások a tényleg jelenlevő s kimutatott anyagokhoz kötötték a méz gyógyerejét.

Igy állították, hogy a himpor, mely protein összetételekből s olajcseppekből áll, tartalmazná a gyógyhatányt.

Ennél figyelemremélőbb a méz hangyasavának tulajdonított csúszellenes hatás, azonban ezt sem lehet számba venni a hangyasav csekély quantuma miatt.

Egyéb jelenlevő növényssavak hűsítő, lázcsillapító, valamint az illóolajak izzadáást, bőrexspiratiót előmozdító hatásai sem vehetők számba minimalis jelenlétük folytán; míg a színanyagok, sók, lecitin és zsirok teljesen figyelmen kívül hagyhatók.

Ilyformán a czukoranyagok maradnak hátra, melyek tekinté-
tes %-ot képviselnek s melyek nagy vizszívó képességük (átszi-
rgási együtthatójuk) folytán, mit a hámnélküli helynek mézzel
kezelésekor vizelvonás folytán keletkező kellemetlen érzet is bizo-
nyosított, enyhe és kellemes elvonó és oldó szerré teszik a mézet.

Ily értelemben jól használható a méz mint házi szer:

1. A légutak hurutos bántalmainál, mint torok-, gége-, légcső-
hörg-hurutnál, midőn a nyákot oldja, a kiköpést elősegíti s így
rekedtséget, köhögést s fájdalmakat enyhíti és lényeges könnyeb-
bülést szerez. Különösen jó hatásu ilyenkor a meleg mézvíz, vagy
inkább valamely illatos (hárs, bodza) tea mézzel édesítve, de
használható a citromleves méz is. Rekedtség esetén könnyebbülést

szerez a mézes retek, mely a hangot tisztává teszi. Toroklob ellen jóhatású háziszser a zsályafőzet mézzel, mint száj- és torokviz.

2. Használható a méz gyenge hashajtóul is. E célra tisztá mézet, vagy mézes vajás kenyeret ajánlanak. Gyermekeknek adható rheum szörppel, felnőtteknek pedig szennafőzettel vegyítve. Főtt kecsketej mézzel már Hyppocratesnek a nőbetegségekről irt első könyvében szerepel enyhe hashajtó gyanánt.

Talán éppen hashajtó hatása miatt jóhatású a sárgaság némely eseteiben, a mint ezt a nép gondolja.

3. A méz könnyü emészthetőségénél s nagy tápértékénél fogva jeles diaetetics szere az üdülő betegeknek. Lázas betegeknek 2—5°/_o-os mézviz nagyon tápláló és üdítő ital.

Ezen javalatok határán belül a mézet háziszserként igen jól lehet alkalmazni, de ezzel kimerítettük összes gyógyértékét, melynél mindenesetre sokkal fontosabb azon szerepkör, melyet mint tápszer tölt be.

A népchirurgiából épügy számüzni kell, mint a reclam mezejéről; s ha az ujjab antisepticus sebészet nem engedi meg, hogy metszett sebekre occlusiv kötés helyett mézet tegyünk, épügy nem kell hitelt adni az oly titkos szerek csodahatásának, melyek főhatóanyagul a mézet különböző hangzatos nevek, mint Hill mézbalzsama, Egers köményméz kivonata, alatt hirdetik. Így drága mézet vásárolunk.

Végül a méz gyógytári alkalmazását tekintve, gyógyszerkönyvünk szerint hivatalos készítmény a nyers, a tisztított es a rózsaméz.

A két első más gyógyanyagok vivőszeréül s szájvizekhez izjavítóul rendeltetik, azonkiviül mézben egyenlő mennyiségü liszttel pépborogatást is szoktak készíteni.

A rózsaméz kevésse összehuzó és szájzsebrék bekenésére es nyalatokba alkalmazható, valamint syrupok helyett iz és szagjavítóul.

Nem hivatalos készítmény, de a gyógytárakban szintén kapható az oximel simplex — mézeczet, mely izjavítóul s néha limonadéhoz rendeltetik. Utóbbi célra 1—2 pohár vízhez 30—40 gm-t veszünk belőle.

(Vége következik.)

Haftl Dezső.

Teendők a méhesben.

»Kitelelés«-nek nevezhetők egy szóval azon teendőket, melyek reánk áprilisban várnak. Ügyeljük meg a repülést. Ha azt látjuk, hogy méheink virágpport hordanak s tudjuk, hogy eledelüknek kell lenni, mert ősszel bőven elláttuk őket, ne sokat zavarjunk, mert itt minden a maga rendén van. Meleg, nyugalom és elegendő eledel azon feltételek, melyek a család fejlődését biztosítják; ha ezekről gondoskodtunk, illetve gondoskodik a természet, ne aggódjunk a jövő miatt. A penészesnek látszó kereteket azonban, kedvező meleg időben okvetlenül távolítsuk el.

Ha a család erősen felszaporodott s az üvegnél már nagy élénkséget tanusítanak, adjunk be egy-egy keret szép lépet.

Legyünk figyelemmel az eledelre, s ha azt tapasztaljuk, hogy télen talán igen sok mézet fogyasztottak, okvetlenül nyujtsunk nekik lehetőleg mézet, ha van keretes mézünk, ezt lekupolva adjuk be; ha nincs, olvasszunk egyharmadrészben vízzel vegyítve mézet s ezt öntsük lépekbe s adjuk be; nagy óvatossággal lévén, nehogy elcsepegtessünk belőle, mert a rablás soha se oly gyakori eset, mint épen most, midőn a fiasítás folyik.

Az anyátlanság is gyakori eset. Ezt a törzsnek nyugtalan futkározásáról észrevehetjük. Az ilyen, gyanusnak látszó törzset még a hűvösebb időben is át kell nézni s ha a baj csakugyan megvan, egyesítsünk. Eljárásunkban kellő ügyesség mellett legyünk gyorsak. Az egyesítés módjára vonatkozólag már adtunk utasítást, de mégis felemlítjük, hogy az estve felé eszközözendő s legjobb az anyátlan törzset a méztérbe átrakni, miután már elébb felnyitottuk a Hannemann-rácsot s reá oly rostát helyeztünk, melyen át a méhek egymást szagolhatják ugyan, de össze nem járhatnak. Másnap a rosta eltávolítandó s a méhek békében egyesülnek.

A mennyiben a viaszoly garázdálkodását már e hónapban megkezdi, a lépeket ezek elől óvni kell; de átvizsgálván a törzset, a viasztörmeléket is eltakarítjuk a kaptárakból, nehogy itt üssenek tanyát. Lépeinket aggassuk lehetőleg szellős helyre.

Mutatkoznak most már a méhfarkasok, darázsok is. Ezeket pusztítsuk s ha fészkeiket felfedezhetjük, irtsuk ki. Figyelmeztetünk azonban arra, hogy az ugynevezett dongót kár üldözni, mert ezek

a méhes körül szeretnek ugyan ödelegni, de nem károsak, sőt ellenkezőleg, sok hasznot nyújtanak.

A röplyukat semmi esetre se tágítsuk még most, mert ha az egres hordás beáll, még az erősebb család is ki van téve annak, hogy kiraboltassék.

Egyéb tavaszi teendőkre a jövő számban fogunk figyelmeztetni.

Turcsányi Gyula.

Apróságok.

(Zágoni J.)

Bármely folyóirat, mely valamely szakmát van hivatva kultiválni, csak akkor felel meg hivatásának, ha abból a szakmájában jártassággal bíró és a kezdet nehézségeivel küzdő ujoncz egyformán tanulhat.

Ezt az irányt követte lapunk megindulása óta és fogja követni ezután is; mert látja, hogy, ha ismétlésekbe nem bocsátkozik, mely nélkül a kezdő szakmájába be sem hatolhat, az ily már ismert dolgokra a jártasabbak nem mondják reá a feleslegest, valamint a kezdők sem az olyanokra, melyet ők nem értenek. Azt hiszem, hogy ez magyarázza meg egyleti tagjaink számának oly rohamos emelkedését.

Az új tagok ily tömeges csatlakozása folytán szolgálatot vélek teljesíteni, ha a kezdőket különösen érdeklő néhány méhészeti kérdésben több évi tapasztalatokkal támogatott utasítást adok. De teszem ezt egyszersmind azért is, mert a gyakran érkezett kérdézősködésekből azon meggyőződésre jutottam, hogy bizony sok lehet azok száma, kik kérdést nem tesznek és azok is feleletet kapnak.

Ilyen lényegesebb kérdések például a következők:

Két egyenlő népességű és mindkettő egyforma peterakási képességgel bíró ugyanegy évbeli anyával rendelkező családom egész a herék megjelenéséig egyenlő szorgalommal dolgozva, párhuzamosan gyarapodott. Ekkor azonban az egyik és éppen melyiktől többet vártam, mert lépéptiményét sejtközfal adással elősegítettem, szorgalmában csökkenve, sokkal kevesebb eredményt mutatott fel, mint az, a melyik múltép nem kapása miatt természetes lépéptítésre volt szoritva és így tulnyomólag herelépet épített.

Mézben hiányt egyik sem szenvedett. Építménye mindkettőnek három éves, szabályos és tiszta dolgozósejt.

Mi lehet az oka, hogy e két család munkájának eredménye annyira eltérő?

Efelet: Miután a költőtér nagyobbitásakor már mindkét család rendelkezett annyi dolgozó sejttel, mely az anya ez iránybani petézőképességének megfelelt, de egyik sem birt a szintén megkivántató bár korlátolt heresejttel: nagyon természetes, hogy azon család haladhatott inkább, a melyeknek e hiány pótlására az alkalom a beadott üres két keret által megadatott. Mert méltóztassék elhinni, hogy, habár a herék a családban semminemű munkát nem végeznek, sőt némelyek szerint óriási mézet fogyasztanak, a mi azonban nem áll, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a még kétharmad részben herékből álló család is alig számbavehető kevés-
sel fogyaszt többet, mint mi a fiasítás táplálására szükséges, ezen munkátlanok teljes számúzése a családból egy a család munkaked-
vének megölésével. Herére a családban okvetlen szükség van, mert ezek egy fejlett család teljes rendben lételének természetes kiegészítő részét képezik.

Vegyesek.

— *Az Erd. r. méhész-egylet ig. választmánya* márcz 27-en nagyjelentőségű gyűlést tartott, melyen a Bpsten tartott kiállítási bizottság működéséről tett a kiküldött bizottság jelentést. Egy állandó bizottság neveztetett ki, mely a kiállítás ügyét vezeti s a vidéki t. tagokkal és körökkel folytonos összeköttetésben fog állani. E bizottság tagjai: Bodor L. I. alelnök, Szentgyörgi L. főtitkár, Gebhard D. pénztáros, Csiki J. J. műlépgyár-igazgató, Kovács B. v. tag és Turcsányi Gy. szerkesztő. Ezen hírünkkel kapcsolatban felkérjük t. tagtársainkat, hogy a kiállításon leendő részvételre minél nagyobb számmal tegyenek lépéseket. Az Erd. r. méhész-egylet tagjai eddig is ismerték kötelességüket és teljesítették azt, most bizonytalannal nem lesz egy se, a ki ingadozzék.

— *Közgyűlési meghívó.* A szamosujvári »Méhészkör« f. év aprilis 24-én (vasárnap) délután 4 órakor a városház tanácsstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a kör összes rendes és pártoló tagjai tisztelettel meghivatnak. Tárgy: A választmány előter-

jesztése a köri minta-méhes felállítása iránt. Szamosujvári »Méhész-kör«-nek 1892. év április 10-én tartott üléséből. Kovrig Simon s. k. elnök. Voith Gergely s. k. ig. alelnök, jegyző h.

— *Magyar-Nemegyén* méhész-kör alakul, élén Vályi Elek és Juhos Mártonnal, melyen a kolozsvári központ is képviseltetni fogja magát.

— *16 csirke* esett áldozatul a méhészeti ismeretekben való járatlanságnak. Kolozson ugyanis a mézhiányban szenvedő törzseket csirkepecsenyével tartotta jól egy méhész, még pedig 6 törzsnek adta be az említett 16 drbot. A véletlenség hozta össze lapunk szerkesztőjét az illetővel s így tudta meg, hogy a méhészet vesztére még igen sok, néha káros babonás körülmény hat be a teendőkre. A szegény méhek persze megörölték a nekik kiállhatatlan pecsenyét s igyekeztek azt a kuptárból kiküszöbölni s a jó ember azt hitte, hogy méhei jól éltek. Persze kellő utasításokat adtunk a teendőkre nézve.

— *Abend András*, a VI. kerület méh. vándortanítója, utazási programja április hóra: 10-én Maros-Ludason, 11-én Radnóthon, 12-én Szőkefalván, 13-án Sz.-Bonyhán, 14-én Gogánváralján, 15-én Szászvároson, 20-án Zeykfalván, 21-én Zámban, 23-án Maros-Illyén, 24—25-én Déván, 26-án Balázsfalván és 27-én Medgyesen tartand elméleti és gyakorlati előadásokat.

Szerkesztésért felelős: **Turesányi Gyula.**

H i r d e t é s.

Méhészeknek fontos!

Az első magyar kereskedelmi méhtelepnek
KAPTÁRAK-, MÉHÉSZETI ESZKÖZÖK- ÉS SZERSZÁMOKRÓL
szóló folyó évi

 árjegyzéke megjelent
és kívánatra mindenkinek

ingyen és bérmentve megküldetik.

KÜHNE FERENCZ,

Budapest, Áttila-utca 1.

1—3